

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2021-05-26
Besvaras senast
2021-06-02 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:2997 Införandet av den nationella läkemedelslistan

Kristdemokraterna har varit drivande i att införa den nationella läkemedelslistan som är tänkt att vara en rikstäckande källa med information om patientens förskrivna och uthämtade läkemedel. Genom att hälso- och sjukvården, apoteken och patienten kommer att ges samma bild av patientens förskrivna och uthämtade läkemedel kommer den nationella läkemedelslistan att medföra en stärkt patientsäkerhet. Listan kan också bidra till att minska överförskrivning av narkotikaklassade läkemedel, vilket är mycket angeläget. Det är därför glädjande att lagstiftningen om den nationella läkemedelslistan äntligen trädde i kraft den 1 maj i år.

I lagstiftningen finns en övergångsperiod fram till den 1 maj 2023 innan samtliga system måste ha anslutit sig till registret hos E-hälsomyndigheten. Detta berör främst vårdens journalsystem då apoteken redan nu är anslutna till tjänster hos E-hälsomyndigheten.

Från ett flertal företrädare för hälso- och sjukvården kommer oroväckande signaler om att man inte kommer att klara av att ansluta systemen till den bortre tidsgränsen. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), hälso- och sjukvårdsdirektörer och företrädare för läkarprofessionen har uttalat att arbetet bör pausas eller att den bortre tidsgränsen ska skjutas upp. Hur lång paus eller när det skulle vara rimligt att införa funktionaliteten i vårdens system framgår inte, utan budskapet är snarare att pausen ska användas till en hel omvärdering av lagstiftningen som sådan.

Pandemin har påverkat införandet av den nationella läkemedelslistan där framför allt vården har behövt prioritera andra frågor före systemutveckling. Samtidigt har regionerna haft kännedom om införandet under lång tid, och en stor del av utvecklingen rör it-avdelningar som inte direkt har varit inblandad i vården av covid-19. Det är oklart i vilken mån som införandet av den nationella läkemedelslistan är en prioriterad fråga i regionernas utvecklingsarbete och vid upphandlingar av nya vårdinformationssystem.

Förseningarna har också berott på utmaningar i utvecklingsarbetet hos E-hälsomyndigheten, där uppenbara risker i den tekniska implementeringen medförde att det mesta av den planerade funktionaliteten flyttades fram från maj till november i år. Kritik har också framförts kring hur E-hälsomyndigheten har samverkat med berörda parter samt vilken information

och med vilken framförhållning myndigheten har tagit fram den. Införandet av den nationella läkemedelslistan har i stor utsträckning setts som ett teknikprojekt, men för att dra nytta av den nya tekniken behöver arbetssätt ändras. För detta krävs att hälso- och sjukvårdens medarbetare ges möjlighet att vara delaktiga och att även andra myndigheter engagerar sig i arbetet, till exempel Läkemedelsverket och Socialstyrelsen. Det är först när samtliga system har anslutit sig till systemen hos E-hälsomyndigheten och när samtliga aktörer har anpassat sina arbetssätt till de nya möjligheter som den nationella läkemedelslistan ger som nyttan med lagstiftningen kan realiseras.

Det bör betonas att införandet av nya system vanligtvis är behäftade med inkörningssvårigheter. Inom hälso- och sjukvården måste införandet ske på ett patientsäkert sätt. Det är därför angeläget att alla förberedelser sker med största noggrannhet. Men mot bakgrund av att riktningen mot att en nationell läkemedelslista skulle införas togs ut redan under alliansregeringen och att riksdagens beslut om att införa lagen kom redan 2018 torde inte tiden varit den begränsande faktorn. Frågan som då måste ställas är om planering inför införandet har skett på ett ändamålsenligt sätt av relevanta myndigheter och aktörer och om de problem som nu lyfts fram hade kunnat undvikas genom en bättre hantering av ärendet.

Ytterligare förseningar under övergångsperioden fram till den 1 maj 2023 riskerar att nyttan kommer realiseras mycket senare än avsett.

Med anledning av detta vill jag fråga socialminister Lena Hallengren:

Vilka åtgärder är regeringen beredd att vidta för att säkerställa att samtliga system kan anslutas till den nationella läkemedelslistan och att samtliga inblandande professioner och organisationer utvecklar arbetssätt så att nyttan med det nya registret kommer invånarna till del senast det datum som anges i lagen om nationell läkemedelslista, det vill säga den 1 maj 2023?

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders